Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο
2024-2029

Επιτροπή Πολιτισμού και Παιδείας
Η Πρόεδρος

6.2.2026

Κα Ελισσάβετ Βόζεμπεργκ-Βρυωνίδη
Πρόεδρο
Επιτροπή Μεταφορών και Τουρισμού
ΒΡΥΞΕΛΛΕΣ

Θέμα: Γνωμοδότηση σχετικά με την ενίσχυση της συνδεσιμότητας, τη διατήρηση της πολιτιστικής κληρονομιάς και την προώθηση της τοπικής αριστείας στον ευρωπαϊκό τουρισμό: διαχείριση προορισμού και ανάπτυξη του περιφερειακού τουρισμού (2025/2120(INI))

Κυρία Πρόεδρε,

Στο πλαίσιο της διεξαγόμενης διαδικασίας, η Επιτροπή Πολιτισμού και Παιδείας ανέλαβε να υποβάλει γνωμοδότηση στην επιτροπή σας. Κατά τη συνεδρίασή της στις 5 Νοεμβρίου 2025, η Επιτροπή Πολιτισμού και Παιδείας αποφάσισε να διαβιβάσει την παρούσα γνωμοδότηση υπό μορφή επιστολής. Εξέτασε το ζήτημα κατά τη συνεδρίασή της στις 27 Ιανουαρίου 2026 και ενέκρινε τη γνωμοδότηση κατά την εν λόγω συνεδρίαση[1]. Καλώ την Επιτροπή Μεταφορών και Τουρισμού, που είναι αρμόδια επί της ουσίας, να συμπεριλάβει στην τελική της έκθεση τις ακόλουθες προτάσεις:

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Α. Αναγνωρίζει τους τομείς και κλάδους του πολιτισμού και της δημιουργικότητας ως πυλώνες της βιώσιμης ανάπτυξης, της κοινωνικής συνοχής και της ανταγωνιστικότητας στην Ευρωπαϊκή Ένωση, με πάνω από 7,9 εκατομμύρια άτομα να απασχολούνται σε πολιτιστικές δραστηριότητες το 2024, αριθμός που αντιστοιχεί στο 3,8 % της συνολικής απασχόλησης και περιλαμβάνει περίπου 1,2 εκατομμύρια επιχειρήσεις, εκ

[1] Οι ακόλουθοι βουλευτές ήταν παρόντες κατά την τελική ψηφοφορία: Nela Riehl (πρόεδρος), Diana Riba i Giner (αντιπρόεδρος), Hristo Petrov (αντιπρόεδρος), Zsuzsanna Borvendég, Laurence Farreng, Gabriela Firea, Λουκάς Φουρλάς, Mario Furore, Chiara Gemma, Sunčana Glavak, Maria Guzenina, Hannes Heide, Łukasz Kohut, Giusi Princi, Sabrina Repp, Manuela Ripa, Sandro Ruotolo, Joanna Scheuring-Wielgus, Anthony Smith, Marco Squarta, Zoltán Tarr, Eugen Tomac, Ivaylo Valchev, Annamária Vicsek, Milan Zver, Adrián Vázquez Lázara (βουλευτής που προβλέπεται στο άρθρο 216 παράγραφος 7 του Κανονισμού) και Pál Szekeres (βουλευτής που προβλέπεται στο άρθρο 216 παράγραφος 7 του Κανονισμού).

των οποίων πάνω από το 99 % είναι ΜΜΕ και αντιπροσωπεύουν το 3,95 % της ευρωπαϊκής προστιθέμενης αξίας·

Β. θεωρεί ότι ο πολιτιστικός τουρισμός, με όλες τις συνιστώσες του, συμπεριλαμβανομένου του αθλητικού τουρισμού, αποτελεί μία από τις κινητήριες δυνάμεις του τουρισμού στην Ευρώπη, ικανή να ενισχύσει την τοπική οικονομία και να προωθήσει ορθές πρακτικές για τη διατήρηση και την αυθεντική ερμηνεία της πολιτιστικής κληρονομιάς, πέραν της προώθησης της πολιτιστικής πολυμορφίας της Ευρώπης·

Γ. επισημαίνει ότι οι ορεινές, εξόχως απόκεντρες, θαλάσσιες, αγροτικές και απομακρυσμένες περιοχές προσφέρουν μοναδικά τοπία, πολιτισμό και παραδόσεις· επισημαίνει επίσης ότι η βελτίωση της συνδεσιμότητάς τους είναι απαραίτητη για να μπορέσουν οι τοπικές κοινότητες να ζουν, να εργάζονται και να ευδοκιμούν, διατηρώντας την πολιτιστική αριστεία και ταυτότητα·

Δ. λαμβάνοντας υπόψη ότι ο υπερτουρισμός και άλλες μη βιώσιμες τουριστικές πρακτικές ενέχουν τον κίνδυνο να βλάψουν την πολιτιστική κληρονομιά, να διογκώσουν το κόστος διαβίωσης και να συμβάλουν στη στεγαστική κρίση· λαμβάνοντας υπόψη ότι η αποτελεσματική χρήση των σχεδίων διαχείρισης, τα οποία σέβονται τις τοπικές κοινότητες, συμβάλλει θετικά στην προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς, αξιοποιώντας μοναδικά πολιτιστικά αγαθά με βιώσιμο και υπεύθυνο τρόπο, προωθώντας παράλληλα την καινοτομία, την ανταγωνιστικότητα και τη βιώσιμη οικονομική ανάπτυξη·

1. τονίζει την ανάγκη προστασίας όλων των μορφών πολιτιστικής κληρονομιάς, τόσο της υλικής όσο και της άυλης, αναγνωρίζοντας τον καίριο ρόλο τους ως εκπαιδευτικού πόρου για τις μελλοντικές γενιές και στην προώθηση των περιφερειακών, εθνικών και ευρωπαϊκών ταυτοτήτων, της πολιτιστικής πολυμορφίας, της κοινωνικής συνοχής και της βιώσιμης οικονομικής ανάπτυξης·

2. τονίζει ότι είναι σημαντικό να τεθούν οι τοπικές κοινότητες και η πολιτιστική κληρονομιά, συμπεριλαμβανομένων των πολιτιστικών τοπίων, στο επίκεντρο της λήψης αποφάσεων σχετικά με τη διαχείριση όλων των τουριστικών δραστηριοτήτων, συμπεριλαμβανομένων των πολιτιστικών και αθλητικών δραστηριοτήτων, καθώς και των δραστηριοτήτων ευεξίας, προκειμένου να εξασφαλιστούν δίκαια οφέλη τόσο για τους πολίτες όσο και για τους πολιτιστικούς πόρους·

3. καλεί τα κράτη μέλη να δρομολογήσουν εκστρατείες πολιτιστικού τουρισμού που θα προωθούν λιγότερο γνωστούς προορισμούς και περιοχές που δεν έχουν αξιοποιηθεί ιδιαίτερα ή μειονεκτούν, ώστε να δημιουργηθεί ένα πιο ισορροπημένο τοπίο πολιτιστικού τουρισμού που θα προωθεί προσεγγίσεις «εκ των κάτω προς τα άνω» στη χάραξη πολιτικής, τον στρατηγικό σχεδιασμό και τη διαχείριση των προορισμών·

4. ενθαρρύνει τα κράτη μέλη να αναπτύξουν ευέλικτες πολιτιστικές και βιώσιμες τουριστικές προσφορές ικανές να ανταποκριθούν σε ολοένα και πιο ποικίλες απαιτήσεις όσον αφορά τα κίνητρα, τις τάσεις και τα εποχικά πρότυπα, διαρθρώνοντας την προσφορά σε στοχευμένους τουριστικούς τομείς (γαστρονομία, ευεξία, φύση) μέσω ισχυρής συνεργασίας μεταξύ του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα, και αναδεικνύοντας τον ρόλο των πολιτιστικών και αθλητικών δραστηριοτήτων ως

τουριστικών αξιοθέατων·

5. τονίζει τον κρίσιμο ρόλο των ψηφιακών τεχνολογιών και της τεχνητής νοημοσύνης στη βελτίωση της προβολής, της διαχείρισης της ροής επισκεπτών, της τουριστικής έντασης, της προσβασιμότητας και της απόλαυσης της πολιτιστικής κληρονομιάς, με ιδιαίτερο όφελος για τις μικρότερες και γεωγραφικά μειονεκτούσες περιοχές, προκειμένου να αντιμετωπιστεί ο αποπληθυσμός και η απερήμωση, αλλά και να διατηρηθεί η ευημερία· τονίζει ότι η υιοθέτηση ψηφιακών εργαλείων και εργαλείων ΤΝ θα πρέπει να ακολουθεί μια ανθρωποκεντρική προσέγγιση που να βασίζεται στα δικαιώματα·

6. ζητεί να πραγματοποιηθούν επενδύσεις στην ψηφιοποίηση του πολιτιστικού περιεχομένου και στις ψηφιακές δεξιότητες των εργαζομένων στον πολιτιστικό τομέα, τονίζοντας παράλληλα ότι τα εργαλεία αυτά θα πρέπει να συμπληρώνουν και όχι να αντικαθιστούν τις προσωπικές πολιτιστικές εμπειρίες και τον κοινοτικό τουρισμό·

7. επισημαίνει ότι η χρήση ψηφιακών τεχνολογιών και καινοτόμων εργαλείων που στηρίζουν τον εναλλακτικό πολιτιστικό τουρισμό σε περιπτώσεις όπου τα αξιοθέατα είναι ιδιαίτερα ευαίσθητα για να τα επισκεφθεί κανείς αυτοπροσώπως·

8. καλεί τα κράτη μέλη να χρηματοδοτήσουν την οικολογικά βιώσιμη ανάπτυξη, συμπεριλαμβανομένων των μεταφορών προς, από και γύρω από τους πολιτιστικούς χώρους, προκειμένου να διασφαλιστεί η βιώσιμη διαχείριση των προορισμών, να προωθηθεί η τοπική ευημερία και να ενισχυθεί η κοινωνική συνοχή στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

9. επισημαίνει το νέο στρατηγικό πλαίσιο που ονομάζεται «Πυξίδα Πολιτισμού», καθώς και τις δυνατότητες που έχουν οι πρωτοβουλίες της Ένωσης, όπως το DiscoverEU, οι πολιτιστικές πρωτεύουσες της Ευρώπης και το σήμα ευρωπαϊκής πολιτιστικής κληρονομιάς, ως πολύτιμα εργαλεία για να καταστεί η ευρωπαϊκή πολιτιστική κληρονομιά πιο προσβάσιμη στους νέους, ιδίως σε όσους έχουν λιγότερες ευκαιρίες· και ενθαρρύνει την ουσιαστική ένταξή τους στις δομές πολιτιστικής και τουριστικής διακυβέρνησης·

10. επισημαίνει την αξία των πολιτιστικών διαδρομών και των διαδρομών πεζοπορίας μεγάλων αποστάσεων, όπως οι ευρωπαϊκές πολιτιστικές διαδρομές, ως κινητήριων δυνάμεων του βιώσιμου τουρισμού σε επίπεδο κοινότητας· ζητεί ισχυρότερη ευρωπαϊκή συνεργασία με κοινά πρότυπα βιωσιμότητας, κοινή κληρονομιά και την προστασία της, συντονισμένη σήμανση και προσβασιμότητα για την ενίσχυση του ρόλου τους ως διακρατικών πολιτιστικών γεφυρών·

11. ζητεί τη δημιουργία στρατηγικών πολιτιστικού τουρισμού που δίνουν προτεραιότητα στην προσβασιμότητα, ώστε όλοι οι άνθρωποι, συμπεριλαμβανομένων των ατόμων με αναπηρία, να μπορούν να απολαμβάνουν πλήρως τις πολιτιστικές εμπειρίες.

Με εξαιρετική εκτίμηση,

Nela Riehl

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ: ΔΗΛΩΣΗ ΕΙΣΗΓΗΣΕΩΝ

Η συντάκτρια γνωμοδότησης, κ. Lara Magoni, δηλώνει, υπό την αποκλειστική της ευθύνη, ότι δεν έχει συμπεριλάβει στη γνωμοδότησή της εισηγήσεις από εκπροσώπους συμφερόντων που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της διοργανικής συμφωνίας για ένα υποχρεωτικό μητρώο διαφάνειας[1] ή από εκπροσώπους δημόσιων αρχών τρίτων χωρών, συμπεριλαμβανομένων των διπλωματικών αποστολών και πρεσβειών τους, οι οποίες πρέπει να περιληφθούν στο παρόν παράρτημα δυνάμει του άρθρου 8 του παραρτήματος Ι του Κανονισμού.

[1] Διοργανική συμφωνία, της 20ής Μαΐου 2021, μεταξύ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για ένα υποχρεωτικό Μητρώο Διαφάνειας (ΕΕ L 207 της 11.6.2021, σ. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2021/611/oj).